

Crna Gora

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Sektor za bilateralne odnose

Br.

Podgorica, 24. oktobra 2011. godine

IZVJEŠTAJ

sa V zasjedanja Međuvladinog komiteta za trgovinu, ekonomsku i naučno-tehničku saradnju između Crne Gore i Ruske Federacije, u Podgorici, 19. oktobra 2011. godine

Ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Milan Roćen predvodio je crnogorsku delegaciju na V zasjedanju Međuvladinog komiteta za trgovinu, ekonomsku i naučno-tehničku saradnju između Crne Gore i Ruske Federacije, koje je održano u Podgorici, 19. oktobra 2011. godine. Nakon Plenarnog zasjedanja, kopredsjedavajući Komitetom, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Milan Roćen i ministar za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda Sergej Šojgu potpisali su Protokol V zasjedanja Komiteta.

Tokom posjete, ministar za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda Sergej K. Šojgu je imao bilateralne susrete sa ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Milanom Roćenom i ministrom ekonomije Crne Gore dr Vladimirom Kavarićem.

I V zasjedanje Međuvladinog komiteta za trgovinu, ekonomsku i naučno - tehničku saradnju između Crne Gore i Ruske Federacije, u Podgorici, 19. oktobra 2011. godine

U Podgorici je, 19. oktobra 2011, održano V zasjedanje Međuvladinog komiteta za trgovinu, ekonomsku i naučno-tehničku saradnju između Crne Gore i Ruske Federacije.

Crnogorsku delegaciju predvodio je **Milan Roćen**, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija i predsjedavajući crnogorskim dijelom Komiteta, dok su u sastavu delegacije bili: *Zoran Perišić*, pomoćnik ministra ekonomije i zamjenik kopredsjedavajućeg crnogorskim dijelom Komiteta; *Ramiz Bašić*, generalni direktor u Direktoratu za bilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija; *Miodrag Koljević*, otpravnik poslova u Ambasadi Crne Gore u Ruskoj Federaciji; *Miodrag Čanović*, pomoćnik ministra za energetiku; *Goran Šćepanović*, pomoćnik ministra ekonomije za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom; *Dragan Kujović*, pomoćnik ministra ekonomije za industriju; *Mirel Radić-Ljubisavljević*, pomoćnik ministra saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija; *Lidija Rmuš*, savjetnik ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja; *Marko Vukašinić*, šef odjeljenja za međunarodnu saradnju i evropske integracije, Ministarstvo prosvjete i sporta; *Veselin Grbović*, direktor Direkcije za saobraćaj; *Dragan Darmanović*, načelnik za javni dug, Ministarstvo finansija Crne Gore; Anja Čvorović i Jelena Bijelić, samostalne savjetnice u Ministarstvu održivog razvoja i turizma; *Željko Baltić*, Ivan Mitrović, potpredsjednik na međunarodnu saradnju Unija poslodavaca Crne Gore, šef sektora za ekonomske odnose sa inostranstvom, Privredna komora; *Ljiljana Belada*, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća; *Milojica Zindović*, v.d.izvršnog direktora »Teljeznice Crne Gore« i *Bojana Aleksić*, sekretar crnogorskog dijela Komiteta.

Rusku delegaciju predvodio je ministar za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, predsjedavajući ruskim dijelom Komiteta **Sergej Kužugetovič Šojgu**, a u sastavu delegacije su bili: *Nesterenko Andrej Aleksejevič*, izvanredni i opunomoćeni ambasador Ruske Federacije u Crnoj Gori; *Bražnikov Jurij Vladimirovič*, direktor Departmana za međunarodnu djelatnost (rukovodilac ruskog nacionalnog korpusa za vanredno humanitarno reagovanje); *Hripunov Andrej Nikolaevič*, načelnik Odsjeka u Departmanu spoljnih veza (Ministarstvo za ekonomski razvoj Ruske Federacije), zamjenik predsjednika Ruskog dijela MVK; *Kudrjavceva Aljona Jurjevna*, savjetnik, zamjenik ambasadora i prevodilac; *Čugunova Ana Anatolevna*, načelnik odsjeka Departmana za međunarodnu djelatnost; *lordanidi Dmitrij Jurjevič*, stariji savjetnik IV Evropskog departmana MIP Rusije; *Ivanov Vladimir Aleksandrovič*, saradnik Ministarstva za ekonomski razvoj Ruske Federacije, odgovorni sekretar Ruskog dijela MVK; *Buračenok Aleksandr Evgenevič*, pomoćnik ministra (za bezbjednost) aparata Ministra; *Filatov Evgenij Viltorovič*, savjetnik Departmana za međunarodnu djelatnost; *Zakirov Rafail Šakurovič*, direktor Federalnog državnog avio-preduzeća i *Šestakov Evgenij Viktorovič*, visoki službenik odsjeka Uprave za edukativni rad nacionalnog centra za upravljanje u kriznim situacijama.

I Razgovor ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Milana Roćena sa ministrom za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda Ruske Federacije Sergejem K. Šojguom

Ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore **Milan Roćen** je poželio dobrodošlicu članovima ruske delegacije i izrazio zadovoljstvo povodom susreta sa ministrom za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda Ruske Federacije **Sergejem K. Šojguom**. Ocijenio je kao posebno značajnu činjenicu da se u godini jedinstvenog jubileja – 300 godina od uspostavljanja **političkih kontakata** i pet godina u novijoj istoriji, održava V zasjedanje Međuvladinog komiteta za trgovinu, ekonomsku i naučno-tehničku saradnju između Crne Gore i Ruske Federacije i kazao da je to još jedna prilika da se analiziraju dosadašnji rezultati i unaprijede sveukupni odnosi dvije zemlje. Podsjetio je da su viševjekovne bliske i prijateljske veze Crne Gore i Rusije rijedak primjer u istoriji međunarodnih odnosa i kazao da to potvrđuju i današnji dobri kontakti i razvijena saradnja na svim poljima i dodao da postoje odlični uslovi za njihovo aktivno snaženje i produblivanje u predstojećem periodu. U kontekstu bilateralne saradnje i obilježavanja jubileja, podsjetio je na značaj posjete ministra inostranih poslova Rusije Sergeja Lavrova Podgorici, 19. aprila 2011. Apostrofirao je da je lična uloga ministra Šojgua u razvoju odnosa Crne Gore i Rusije od posebnog značaja. U cjelokupnoj dinamici odnosa, istakao je značaj rada Ambasada i podsjetio da je ove godine na dužnost stupio novi ruski ambasador, g-

din Andrej Nesterenko, kao i da je prvi crnogorski ambasador u Moskvi, Slobodan Backović, završio svoju diplomatsku funkciju i najavio da će Crna Gora uskoro poslati agreman za novog ambasadora.

Osvrnuo se na **privrednu** saradnju i konstatovao da posljedice globalne ekonomske krize osjećaju i mali i veliki sistemi i da se to odrazilo na bilateralne ekonomske odnose Crne Gore i Rusije i, na toj liniji, dodao da je robna razmjena između dvije zemlje na izuzetno niskom nivou i ne odgovara realnim kapacitetima i potrebama dvije zemlje. Istakao je značaj investicione saradnje i kazao da su ruski investitori među najznačajnijim u Crnoj Gori i konstatovao da se nastavlja sa radom na već započetim projektima, ali i da postoji još mnogo mogućnosti da se pojača saradnja na tom polju. U tom smislu, iskazao je zadovoljstvo dinamikom vođenja pregovora o Protokolu uz **Sporazum o slobodnoj trgovini** i podsjetio na posljednji sastanak predstavnika Crne Gore i Carinske Unije, održan 26. i 27. septembra 2011. u Podgorici. Saopštio je da su na posljednjoj rundi pregovora usaglašeni: Protokol uz Sporazum između Savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Ruske Federacije o slobodnoj trgovini između Savezne Republike Jugoslavije i Ruske Federacije od 28. avgusta 2000. godine, Pravila o određivanju zemlje porijekla robe i procedure administrativne saradnje, Spisak roba, koje su izuzete iz režijske slobodne trgovine prilikom uvoza na carinsku teritoriju Ruske Federacije iz Crne Gore. Objasnio je da je neusaglašen ostao Spisak roba, koje su izuzete iz režijske slobodne trgovine prilikom uvoza na teritoriju Crne Gore iz Ruske Federacije, u dijelu naimenovanja (opis proizvoda) u skladu sa Carinskom tarifom Crne Gore i Ruske Federacije i izrazio nadu da će do kraja godine biti potpisan Sporazum o slobodnoj trgovini čime bi se obezbijedili formalni uslovi za perspektivniji razvoj ekonomske saradnje.

Ukazao je na **napredak u implementaciji Sporazuma o regulisanju obaveza bivšeg SSSR-a prema Crnoj Gori po obračunima u vezi sa robnim prometom između bivšeg SSSR-a i bivše SFRJ od 27. aprila 2007. godine**, podsjetivši da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja tokom februara 2011. usaglasilo i potpisalo Ugovor sa ruskom kompanijom »Agromašholding« o nabavci 44 traktora, te da je isporuka izvršena tokom septembra 2011, kao i da je u toku isporuka instrumenata, opreme za školsku nastavu iz fizike, hemije i biologije i minibusa za prevoz učenika, koja će biti završena do kraja tekuće godine.

Kao najznačajnije polje saradnje koje, ujedno, pokazuje najbolje rezultate, ministar Ročen je istakao **turizam** i obavijestio da je za prvih 9 mjeseci Crnu Goru posjetilo 235.000 ruskih turista sa ostvarenih 1, 7 miliona noćenja, što ukazuje na povećanje od 50% noćenja u odnosu na 2010. i kazao da je neophodno podsticati turističke kompanije obje zemlje da nastave sa proširivanjem saradnje i privlačenjem turista iz Rusije u Crnu Goru.

U svijetlu **kulturne i naučno-tehničke** saradnje, potvrdio je značaj organizovanja »Dana ruske duhovne kulture u Crnoj Gori«, u okviru obilježavanja jubileja, kao posebne mogućnosti za produbljivanje kontakata dva tradicionalno prijateljska naroda. Iznio je očekivanja da će uskoro biti potpisani i sporazumi u tim oblastima, čime će biti stvoreni formalni uslovi za nove modalitete saradnje i konkretne projekte. Zahvalio Vladi Ruske Federacije na stipendijama koje tradicionalno dodjeljuju crnogorskim đacima i studentima za usavršavanja na prestižnim univerzitetima širom Rusije.

Izrazio je i zahvalnost na pomoći koju je Ruska Federacija pružila u vrijednosti od 350 hiljada € stanovništvu ugroženom poplavama, u saniranju posljedica elementarnih nepogoda, koje su zadesile Crnu Goru decembra 2010 - januara 2011.

Ministar za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda Ruske Federacije **Sergej K. Šojgu** je izrazio zadovoljstvo povodom mogućnosti da ponovo posjeti Crnu Goru i kazao da se uvijek raduje susretu sa prijateljima. Saglasio se da ovogodišnji rijedak jubilej predstavlja važan datum u istoriji dva naroda i ponovio da se viševjekovno prijateljstvo i dobri odnosi nastavljaju i danas, u novim okvirima, na zadovoljstvo obje strane, kao i da je pravo vrijeme da crnogorsko-ruski odnosi dostignu viši nivo saradnje. Konstatovao je da su kvalitetni politički odnosi na visokom nivou nedovoljno iskorišćeni za snaženje saradnje na drugim poljima.

Posebno se osvrnuo na saradnju u oblasti **ekonomije** i istakao da su Crna Gora i Ruska Federacija i pored globalne ekonomske krize uspjele da izbjegnju dramatične promjene u ekonomskim sistemima u odnosu na druge zemlje. Govoreći o perspektivama daljeg razvoja saradnje, istakao da se kao zadatak postavlja povećanje robne razmjene nekoliko puta, budući da aktuelna statistika pokazuje da je uzajamna trgovina na izuzetno niskom nivou. U kontekstu otvaranja novih mogućnosti saradnje, posebnu pažnju je posvetio inicijativi kompanije »Inter RAO EES« koja je najveća i najznačajnija energetska kompanija u Evropi, a koja je

zainteresovana za ozbiljne projekte u oblasti razvoja hidroenergetike u Crnoj Gori. Ocijenio je da će Crna Gora, ako se realizuje prijedlog »Inter RAO EES«, postati ozbiljan izvoznik električne energije. Potvrdio je značaj napretka u implementaciji Sporazuma o regulisanju obaveza bivšeg SSSR-a prema Crnoj Gori po obračunima u vezi sa robnim prometom između bivšeg SSSR-a i bivše SFRJ od 27. aprila 2007. godine, kao i značaj usaglašavanja Protokola i priloga uz Sporazum o slobodnoj trgovini između dvije zemlje.

Kazao je da se u okviru razgovora o privrednoj saradnji ne mogu izbjeći ni problematične teme poput Kombinata aluminijuma Podgorica (KAP), te ruskih investicija u Crnu Goru u cjelini. Na toj liniji, kazao da se učesnicima u biznisu i projektima moraju dati jasni signali da će njihove aktivnosti biti razmatrane u skladu sa crnogorskim zakonodavstvom i sporazumima potpisanim između Rusije i Crne Gore. Takođe, kazao je da je važno da se na vrijeme razmatraju sva otvorena pitanja i u najkraćem roku donose jasne, operativne odluke.

Ponovio je konstataciju ministra Roćena da je **turizam** ključno polje saradnje dvije zemlje i istakao da u periodu kada su afričke zemlje zbog aktuelnih dešavanja manje popularne za strane turiste, a imajući u vidu krizu u Grčkoj, Italiji, Španiji i Portugalu, Crna Gora ima rijetku mogućnost da promovišući turističke kapaciteta značajno poboljša tu granu privrede i, na toj liniji, kazao da je na političarima da pruže podršku i daju konkretne instrukcije privrednicima u kom pravcu da usmjere svoje investicije. Predložio je organizovanje prezentacije turističkih potencijala Crne Gore i podsjetio da je prethodna takva prezentacija, u »Gostinom dvoru« u Moskvi, organizovana još dok je Crna Gora bila u zajednici sa Srbijom, te da je pravi trenutak da se organizuje novi forum. U tom smislu, iskazao je spremnost ruske strane da pomogne u ovom projektu. Istakao je da bi bilo poželjno organizovati radnu grupu koja bi se konkretno bavila unapređenjem turističke saradnje i organizacijom navedenog foruma.

Ministar Roćen sa saglasio sa sagovornikom da u sferi ekonomskih odnosa postoje pozitivna i negativna iskustva i da je neophodno pravovremeno reagovati i donositi jasne i konkretne odluke. U kontekstu saradnje sa »Inter RAO EES«, kazao da je Crna Gora, imajući u vidu perspektivnost ove oblasti, zainteresovana za takvu saradnju, budući da koristi samo 17% svojih energetske potencijala i predložio da se osim radne grupe za turizam formira i radna grupa za energetiku kako bi se na adekvatnom nivou ostvarila uzajamno korisna saradnja koja bi mogla da da konkretne rezultate. Podsjetio je i da je za snaženje privredne saradnje posebno važno i nedavna posjeta ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, Tarzana Miloševića, Moskvi na kojoj su razmotrene mogućnosti saradnje u oblasti **poljoprivrede** i izvoza crnogorskih ekološki čistih proizvoda na rusko tržište.

Ambasador Nesterenko, koji je, takođe, prisustvovao razgovoru, podsjetio je na kulturne manifestacije koje je ruska Ambasada organizovala tokom 2011. i posebno istakao: izložbu fotografija i drugih predmeta, koji svjedoče o tradiciji prijateljskih odnosa dvije zemlje u aprilu, stavljanje u promet zajedničkog izdanja poštanskih marki, koncert solista baleta vodećih ruskih pozorišta u CNP-u, kojim su otvoreni »Dani ruske duhovne kulture u Crnoj Gori«, „Dani ruskog filma u Crnoj Gori“, kao i dolazak ruskog broda »Cezar-Kunikov« i niz drugih.

II Peto zasijedanje Međuvladinog komiteta za trgovinsku, ekonomsku i naučno-tehničku saradnju Crne Gore i Ruske Federacije

Plenarno zasijedanje Komiteta otvorio je predsjedavajući crnogorskim dijelom Komiteta, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore **Milan Roćen**. Izrazio je zadovoljstvo povodom V zasijedanja Komiteta, koji je još jedna prilika da se na čvrstim, istorijskim fundamentima uz kontinuiranu političku komunikaciju, u značajnoj mjeri osavremene crnogorsko-ruski odnosi i obogati njihov sadržaj u vremenu koje je pred nama. Istakao je da je ovo zasijedanje posebno zbog tristogodišnjice obilježavanja crnogorsko-ruskih političkih kontakata.

U kontekstu sveukupne saradnje, apostrofirao je značaj efikasne realizacije dogovora postignutih u okviru Međuvladinog komiteta, čime će se dati poseban impuls daljem ekonomskom povezivanju dvije države i

pospješivanju bilateralne saradnje u brojnim oblastima. Pozdravio je uspješnu finalizaciju pregovora ekspertskih timova crnogorske i ruske Vlade o usaglašavanju seta dokumenata o **unifikaciji režima slobodne trgovine** između Crne Gore i zemalja učesnica Carinske unije, kao i parafiranje Protokola Liste izuzeća iz režijske slobodne trgovine i Pravila o utvrđivanju porijekla roba i izrazio očekivanje da će se u dogovorenom roku, tj. do kraja ove godine, okončati neophodne interne procedure, nakon čega bi se pristupilo potpisivanju Protokola.

Kada je riječ o **implementaciji Sporazuma o klirinškom dugu**, ministar je iznio očekivanje da će do kraja isteka ugovora, 27. aprila 2012, sve započete procedure biti uspješno okončane i da će se obezbijediti uslovi za zaključenje pitanja ruskog duga prema Crnoj Gori. Konstatovao je da je ostao nerealizovan ugovor o isporuci željezničkih točkova u vrijednosti od 3 miliona američkih \$ prema AD „Željeznički prevoz Crne Gore“ iz razloga što je ruska kompanija „OMK-Steel“ obavijestila AD „Željeznički prevoz“ Crne Gore da nije u mogućnosti da isporuči željezničke točkove.

Konstatovao je da postoji prostor, a da je Crna Gora posebno zainteresovana za dodatno snaženje saradnje u oblasti **energetike i turizma**, prvenstveno učestvovanjem ruskih investitora u realizaciji takvih projekata. Ponovio je da je broj ruskih turista i noćenja u ovoj godini rekordan i iznio očekivanja da će se i u narednom periodu nastaviti jačanje kontakata u ovoj oblasti. Iznio uvjerenje da će formiranje radnih grupa u oblasti energetike i turizma, kako se navodi u Protokolu, omogućiti saradnju koja će dati konkretne rezultate. Kada je u pitanju energetika i snaženje crnogorskih pozicija u toj oblasti, ministar Roćen je saopštio i da je Crna Gora zainteresovana za uključivanje u gasovod „Južni tok“, što potvrđuje poziv predsjednika Vlade, dr Igora Lukšića, predstavnicima ruskog „Gasproma“, koji realizuje projekat, da ispituju te mogućnosti.

Obavijestio je da postoji zainteresovanost za privatizaciju Željezare Nikšić.

Ministar je, takođe, istakao da **poljoprivreda** predstavlja jedan od važnih pravaca bilateralne saradnje, posebno u oblasti proizvodnje i izvoza iz Crne Gore u Rusiju ekološki čistih prehrambenih proizvoda i istakao značaj posjete ministra Tarzana Miloševića Moskvi kao posebno važne za buduću saradnju.

Ocijenio je i da projekat gradnje luksuznih vila i apartmana na brdu Zavala kod Budve, koji je bio obustavljen, nije problem koji se tiče vlada Crne Gore i Rusije, ali i da bi trebalo podstaći "odgovarajuće subjekte" da što prije i u skladu sa zakonskim propisima nađu izlaz iz sporne situacije.

U oblasti **vanrednih situacija**, predložio je da se nastavi aktivna saradnja između resornih ministarstava i ponovio zahvalnost za pomoć u vrijednosti od 350 hiljada € stanovništvu ugroženom poplavama, u saniranju posljedica elementarnih nepogoda, koje su zadesile Crnu Goru decembra 2010 - januara 2011.

U nastavku izlaganja, ministar Roćen obavijestio o **stabilnoj političkoj situaciji, predstavio ekonomski i investicioni ambijent** u zemlji i naveo da je Crna Gora, prepoznata na široj međunarodnoj političkoj sceni kao faktor stabilnosti i napretka u Regionu. Ministar Roćen je elaborirao ostvarene rezultate na planu realizacije strateških spoljnostopolitičkih prioriteta - članstva u **EU i NATO**, koji su dokaz njene pune posvećenosti demokratskim vrijednostima i garant uspješnog sveukupnog razvoja države.

Predsjedavajući ruskim dijelom Međvladinskog komiteta **ministar Šojgu** se zahvalio na gostoprimstvu i dobroj organizaciji u zasjedanju Komiteta, kao nezamjenljivog okvira ne samo unapređenja trgovinske saradnje, već snaženja i učvršćivanja sveukupnih odnosa između Crne Gore i Rusije. Istakao je da su kontakti u okviru Komiteta i ostvareni rezultati između dva zasjedanja, potvrda dobrih političkih odnosa i podsticaj za intenziviranje ekonomske saradnje, koja ne odgovara realnim potencijalima dvije zemlje. Naglasio je da postoji prostor za dalje jačanje sveukupne bilateralne saradnje na temeljima povoljnog političkog ambijenta i tradicionalnog prijateljstva, koje tokom 2011. godine svečano obilježava jubilej - 300 godina od uspostavljanja političkih kontakata između Crne Gore i Rusije.

Ruski ministar je **izrazio zahvalnost crnogorskoj Vladi** na ukazanoj pomoći Ruskoj Federaciji u vidu obezbjeđivanja uslova za rehabilitaciju pripadnika Ministarstva za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, koji su učestvovali u gašenju stihijskih požara, podsjetivši da su posljedice prošlogodišnjih požara bile drastične.

Osvrćući se na konkretne aktivnosti Komiteta, ministar Šojgu istakao da je **evidentan progres u pregovorima između crnogorske delegacije i predstavnika Carinske unije** o usaglašavanju lista izuzeća iz režijske slobodne trgovine, koji su rezultirali parafiranjem Protokola o listama izuzeća iz režijske slobodne trgovine između Crne Gore i Ruske Federacije, uz postojeći Sporazum o slobodnoj trgovini od 28. avgusta 2000. godine. Ukazao je na **napredak u implementaciji Sporazuma o regulisanju obaveza bivšeg SSSR-a prema Crnoj Gori po obračunima u vezi sa robnim prometom između bivšeg SSSR-a i bivše SFRJ od 27. aprila 2007.**

godine, podsjetivši da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja tokom februara 2011. usaglasilo i potpisalo Ugovor sa ruskom kompanijom »Agromašholding« o nabavci 44 traktora, te da je isporuka izvršena tokom septembra 2011, kao i da je u toku isporuka instrumenata, opreme za školsku nastavu iz fizike, hemije i biologije i minibusa za prevoz učenika, koja će, najvjerovatnije, biti završena do kraja tekuće godine.

Pozdravio je usaglašavanja teksta Sporazuma o saradnji u oblasti vazdušnog saobraćaja i iznio očekivanje da će potpisivanjem ovog sporazuma značajno biti osnažena saradnja u oblasti turizam, koji predstavlja najsnažniji i najrazvijeniji aspekt crnogorsko-ruske saradnje.

Na kraju plenarnog zasijedanja, zajednički je ocijenjeno da obje strane treba da preduzmu neophodne procedure u cilju pripreme za potpisivanje dokumenata vezanih za Sporazum o slobodnoj trgovini, kao i zaključivanje Klirinškog duga.

III Razgovor ministra ekonomije Crne Gore Vladimira Kavarića sa ministrom za civilnu odbranu, vanredne situacije i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda Sergejem K. Šojgom

Ministar ekonomije Crne Gore dr **Vladimir Kavarić** je izrazio zadovoljstvo povodom susreta, kao i postignutim rezultatima na kraju V zasijedanje Međuvladinog komiteta za trgovinsku, ekonomsku i naučno-tehničku saradnju, koji predstavlja važan forum za analizu rezultata sveukupnih bilateralnih odnosa, ali istovremeno i mogućnost da se u direktnom kontaktu otvore nove mogućnosti za saradnju. Ocijenio je posebno važnim jubilej – 300 godina od uspostavljanja političkih kontakata između dvije zemlje i naglasio da tradicionalno bliske i prijateljske odnose treba intenzivnije prenijeti i na saradnju prvenstveno u oblasti ekonomije.

Ukazao na dobru saradnju oblasti **turizma** i podsjetio da je broj ruskih turista u Crnoj Gori i noćenja ove godine rekordan i ocijenio je da bi trebalo uraditi sve da se taj trend nastavi.

“**Energetika** je razvojna šansa naše države koja će svakako biti intenzivirana kroz projekat izgradnje podmorskog interkonektivnog kabla sa Italijom, kojim će naša zemlja postati dio jedinstvenog evropskog tržišta” podsjetio je ministar Kavarić, ističući da je jedna od osnovnih politika Vlade Crne Gore podsticanje konkurentnosti u svim oblastima. “Energetski potencijali moraju biti stavljeni u svrhu razvojnih prioriteta u Crnoj Gori” naglasio je ministar Kavarić.

Konstatovao je da je u podgoričkom Kombinat aluminijuma postoje problemi koje bi trebalo rješavati u najkraćem mogućem roku, na zadovoljstvo svih aktera. Saopštio je da je potrebno okupiti sve relevantne učesnike procesa u KAP-u kako bi se donijele jasne odluke koje bi dugoročno stabilizovale ovu kompaniju. Ukoliko se radi o ulasku trećeg partnera u kompaniju, potrebno je da sve tri strane sjednu i razgovaraju o načinu realizacije tog scenarija. Ukoliko se radi o potrebi da ruski partner napusti KAP, takođe, je potreban dogovor oko načina njegovog izlaska. Najvažnije pitanje je dugoročno snabdijevanje kompanije električnom energijom i od toga će zavisi sudbina KAP-a u cjelini, bez obzira na to ko je vlasnik. Iskazao je zadovoljstvo povodom činjenice da je kompanija „Inter RAO EES“ zainteresovana za ulaganje u oblast energetike u Crnoj Gori.

“Zadovoljni smo inicijativama ali je najvažnije da svi moramo da prihvatimo činjenično stanje i odustanemo od maksimalističkih zahtjeva” naglasio je ministar Kavarić. On je podsjetio da je Vlada Crne Gore veoma posvećena rješavanju problema u kompaniji i da je susret svih aktera pravi način za donošenje konkretnih rješenja.

U kontekstu unapređenja ekonomske saradnje, posebnu pažnju posvetio procesu pregovora o Slobodnoj trgovini i podsjetio da je posljednji sastanak predstavnika Crne Gore i Carinske Unije (Rusije, Bjelorusije i Kazahstana), održan 26 i 27. septembra 2011. godine u Podgorici. Ponovio je da su na posljednjoj rundi pregovora usaglašeni: Protokol između Vlade Crne Gore i Vlade Ruske Federacije o izuzećima iz režiima slobodne trgovine, Pravila o određivanju zemlje porijekla robe i procedure administrativne saradnje, Spisak roba, koje su izuzete iz režiima slobodne trgovine prilikom uvoza na carinsku teritoriju Ruske Federacije iz Crne Gore, te da je neusaglašen ostao Spisak roba, koje su izuzete iz režiima slobodne trgovine prilikom uvoza na teritoriju Crne Gore iz Ruske Federacije, u dijelu naimenovanja (opis proizvoda) u skladu sa Carinskom tarifom Crne Gore i Ruske Federacije. Obavijestio je da su predstavnici Ruske Federacije, prilikom pregovora, kazali da interne

procedure potrebne za dobijanje saglasnosti za potpisivanje u Rusiji traju najmanje tri mjeseca i da ih neće moći ispuniti do datuma planiranog za održavanje Komiteta, bez obzira na usaglašavanje sa Upravom carina.

Ministar Šojgu je izrazio zadovoljstvo povodom susreta, kao i prilikom da sa ministrom Kavarićem razgovara o ekonomskim odnosima dvije zemlje. Saglasio se da ovogodišnje zasjedanje ima poseban značaj budući da se održava u godini izuzetnog jubileja – 300 godina od uspostavljanja političkih kontakata. Apostrofirao je da je neophodno učiniti da se kvalitet izuzetno dobrih političkih kontakata prenese posebno na saradnju u oblasti privrede.

Podsjetio je da je na V zasjedanju Međuvladinog komiteta za trgovinu, ekonomsku i naučno-tehničku saradnju između Crne Gore i Ruske Federacije definisano da se sve procedure završe do kraja godine.

Ministar Šojgu je podsjetio i da je Crna Gora, osim Srbije, jedina država regiona sa kojom Rusija ima Sporazum o slobodnoj trgovini. Formiranjem Carinske unije Rusije, Bjelorusije i Kazahstana, Sporazum će se proširiti i na druge dvije zemlje članice Carinske unije. Zaključeno je da je to dodatni podstrek za ulaganja u Crnu Goru jer se, pored postojećih, otvara i tržište Carinske unije.

U svjetlu saradnje u oblasti **turizma**, ponovio da su ruski turisti, u vremenu aktuelnih kriza u afričkim zemljama, kao i problema u Grčkoj, Italiji, Španiji, Portugalu, traže nove destinacije i da je to prilika da Crna Gora dodatno promoviše svoje kapaciteta kako bi produbila saradnju na tom polju.

Ukazao je na mogućnosti koje će se otvoriti u slučaju realizacije saradnje između najveće ruske energetske kompanije „Inter RAO EES“, kao i kompanije „Rushidro“, koje su zainteresovane za ulaganja u Crnoj Gori i naglasio da bi, u slučaju pozitivnih rezultata, Crna Gora postala značajna tačka u **energetskom sistemu**.

Na liniji aktuelnih problema u KAP-u kazao da je neophodno brzo donošenje efektivnih odluka, kao i da je najvažnije da se uloga države, Crne Gore ili Rusije, svede na minimum. Saopštio je da za rješenje problema KAP-a postoje tri varijante, od kojih jedna uključuje mogućnost privlačenja trećeg partnera. Kazao je da postoji zainteresovanost za privatizaciju „Teljezare Nikšić“ i dodao da i pored postojećih problema, ova fabrika u perspektivi predstavlja dobru mogućnost za jačanje crnogorske ekonomije.